

A group of young women are sitting in a circle on a wooden floor, engaged in conversation. They are wearing casual clothing like hoodies and sweaters. The scene is brightly lit, and the overall atmosphere is positive and social.

Centrale fund fra Idrætsefterskoleundersøgelsen 2022

Sofie Schulze Morley
Lise Maria Elkrog-Hansen

SDU

Center for
Grundskoleforskning

FIIBL

FORSKNINGS- OG IMPLEMENTERINGS-CENTER
FOR IDRÆT, BEVÆGELSE OG LÆRING

FOTO: Vejstrup Efterskole

FORSKNINGSINITIATIV FOR IDRÆTSEFTERSKOLER

PH.D-PROJEKT "IDRÆTSEFTERSKOLER - DANNEELSE MED KROP OG SJÆL"

Idrætsefterskoler – dannelse med krop & sjæl

- Ph.d.-projekt støttet af Kulturministeriet, FIIBL og SDU
- Formålet er at undersøge, hvordan kulturen på en idrætsefterskole opfattes og realiseres, og hvilken betydning et idrætsefterskoleophold har for elevernes dannelsesprocesser.
- 2020: Feltarbejde på idrætsefterskole → optaget af kulturen og det pædagogiske rum
 - Elevhus som primær base – etablere et forhold til felten
 - Uformelle samtaler, interviews (4) og forventningsbrev (276) og lærer/ledelsesinterviews (5)
- 2022: Idrætsefterskoleundersøgelsen
- 2023: Feltarbejde og elevinterviews på baggrund af interessante fund

Introduktion og formål

Formålet med Idrætsefterskoleundersøgelsen 2022

Inspireret af fund fra tidligere projekter:

- Forskningsinitiativ for Idrætsefterskoler
- COVID-19 undersøgelse
- Andre forskningsprojekter og validerede spørgeskemaer
- Ph.d.-projekt: "Idrætsefterskoler – dannelse med krop og sjæl"

Rekruttering af efterskoler

Alle efterskoler n=242

Inviterede efterskoler n=122

Efterskoler fået tilsendt spørgeskema n=48

Efterskoler, der har distribueret spørgeskema til elever marts-april 2022
n=44 (7351 elever)

Inklusionskriterier

Efterskoler der:

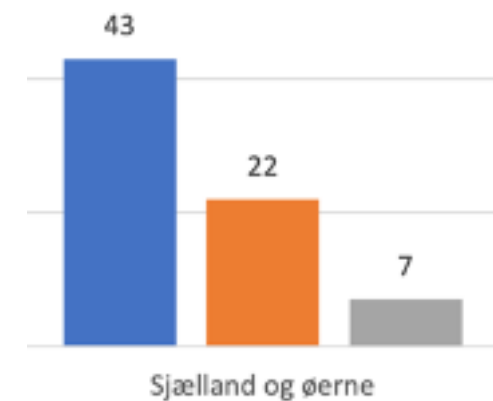
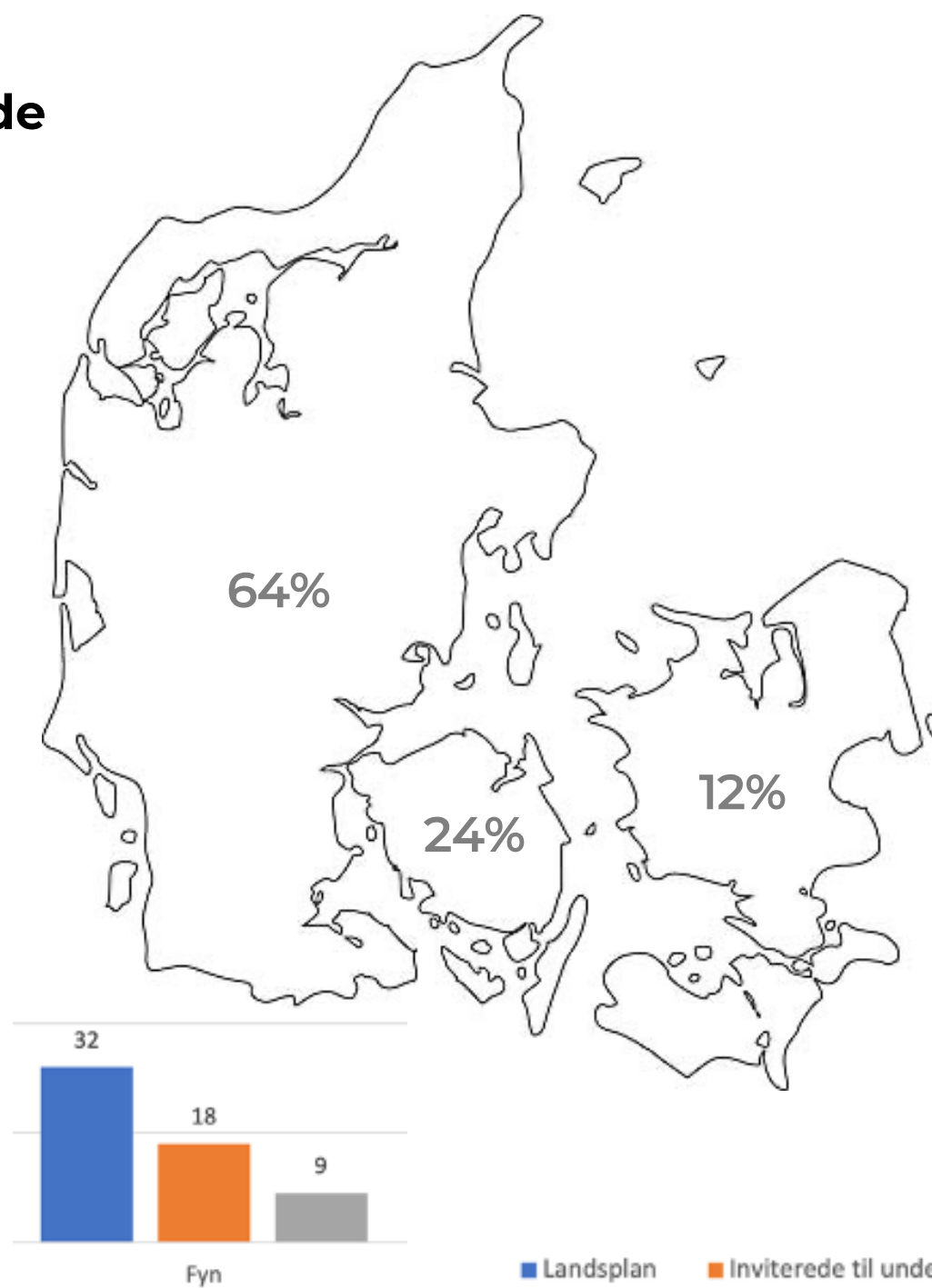
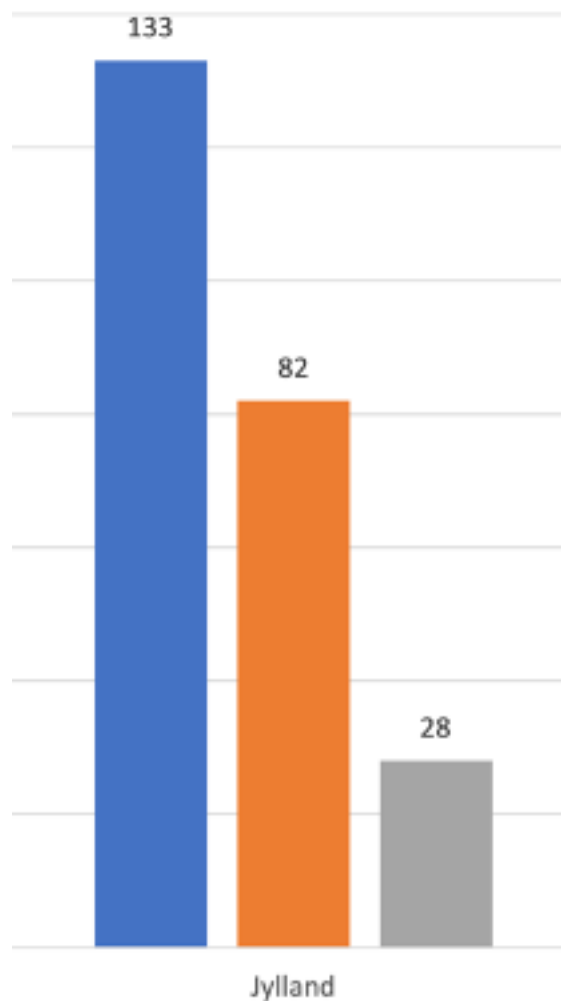
- Udbyder mindst 3 idrætslige* linjefag/valgfag
- og/eller fællesgymnastik
- eller udbyder flere 50% idrætslige linjefag og over 50% af elever har idrætsslig linjefag idræt om ugen

*"Vi har inviteret efterskoler, hvor vi har vurderet, at **idræt, krop og bevægelse** er centralt for en stor del af eleverne og for efterskolens pædagogiske praksis"*

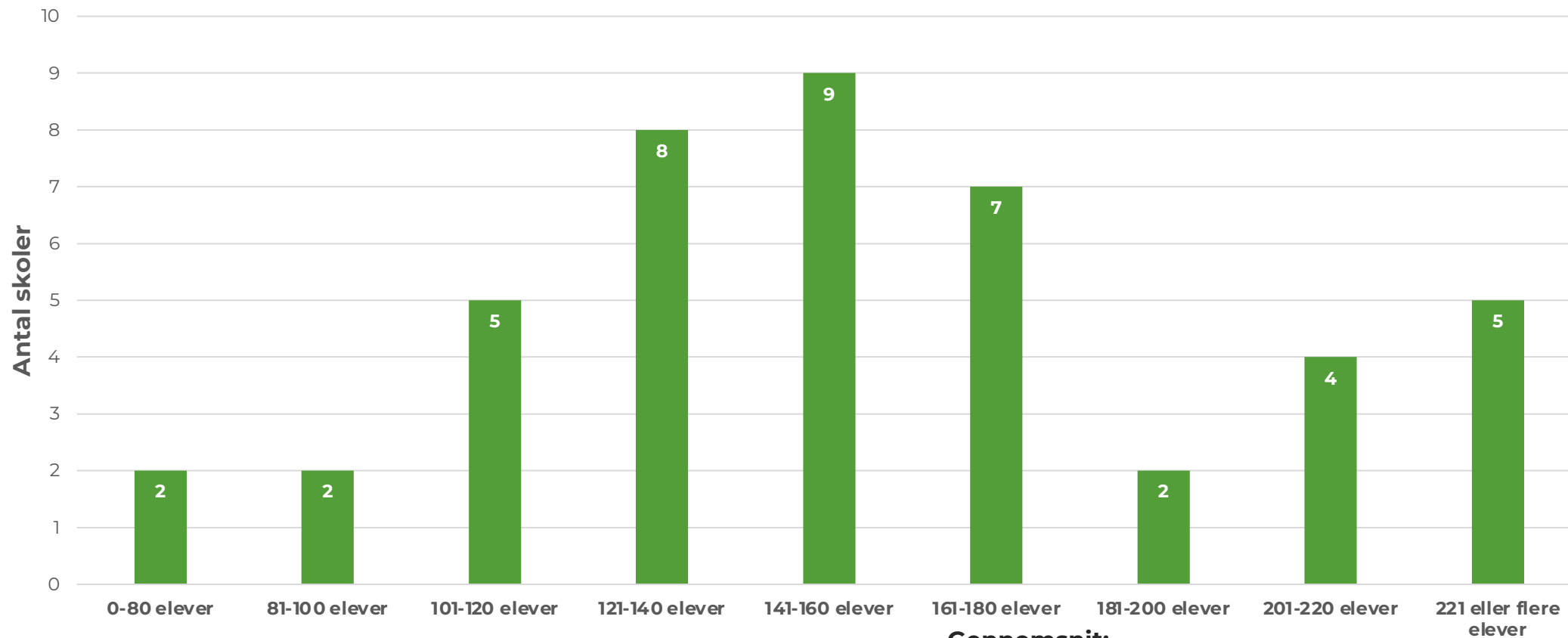
Invitation til Idræftefterskoleundersøgelsen 2022

Inviterede og deltagende efterskoler fordelt på region

	= Elever med holdsport svarer signifikant mere positivt end de elever med individuel idræt (linjefag)
	= Elever med individuel idræt svarer signifikant mere positivt end de elever med holdsport (linjefag)
	= drenge svarer signifikant mere positivt end piger
	= piger svarer signifikant mere positivt end drenge

Skolestørrelse

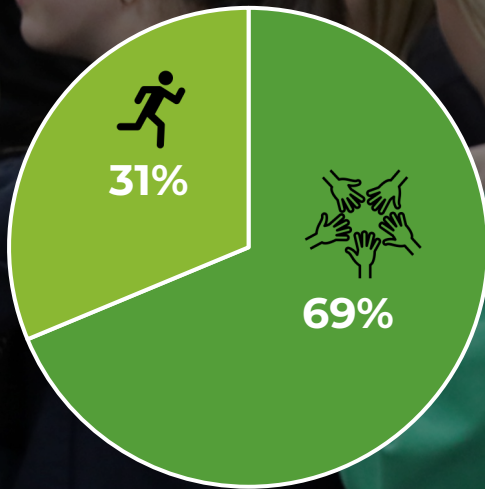

Gennemsnit:

Landsplan = 132 elever

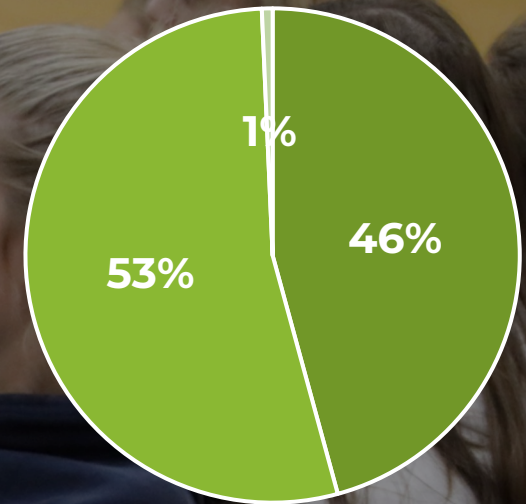
Idrætsefterskoleundersøgelsen = 174 elever

Holdsport eller individuel idræt

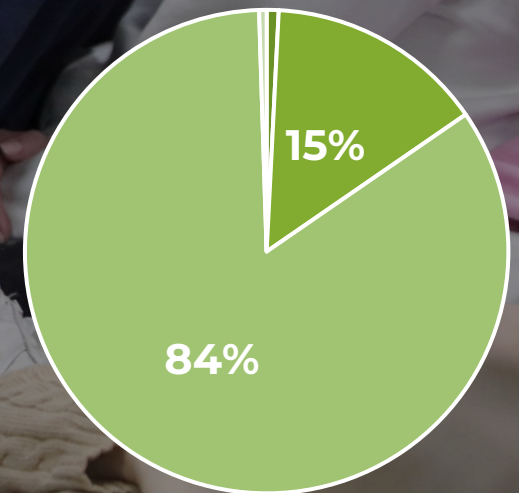
■ Holdsport ■ Individuel idræt

Hvad er dit køn?

■ Dreng ■ Pige ■ Andet

Hvilket klassetrin er du på?

■ 8. klasse ■ 9. klasse ■ 10. klasse ■ 11. klasse

63% af eleverne har fællesgymnastik

Gennemsnitsalder:

16,9 år

Fem største linjefag (n=4870)

Linjestørrelse
11-30 elever
(50%)

Fodbold
26%

Gymnastik
19%

Håndbold
14%

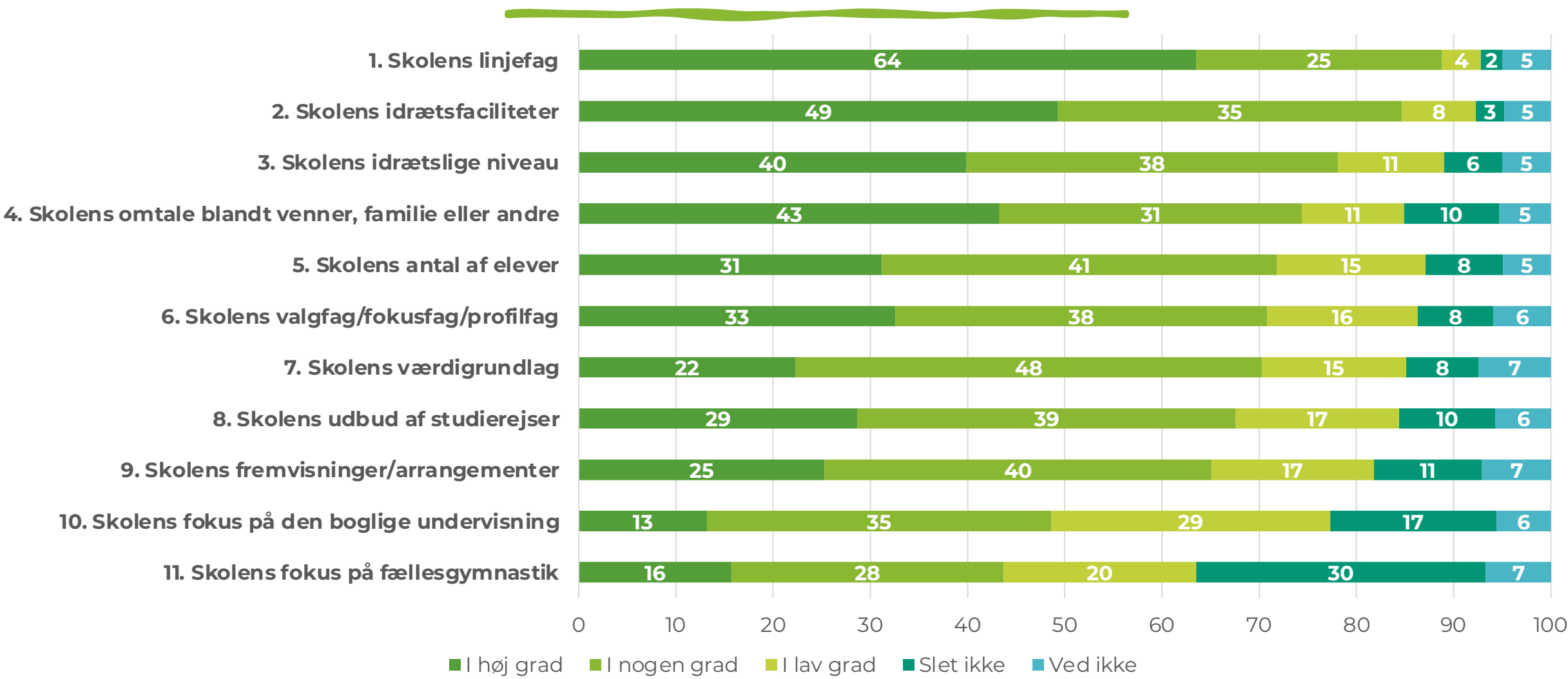

Dans
8%

Badminton
4%

I hvilken grad har følgende haft betydning for dit valg af efterskole? (n=4554)

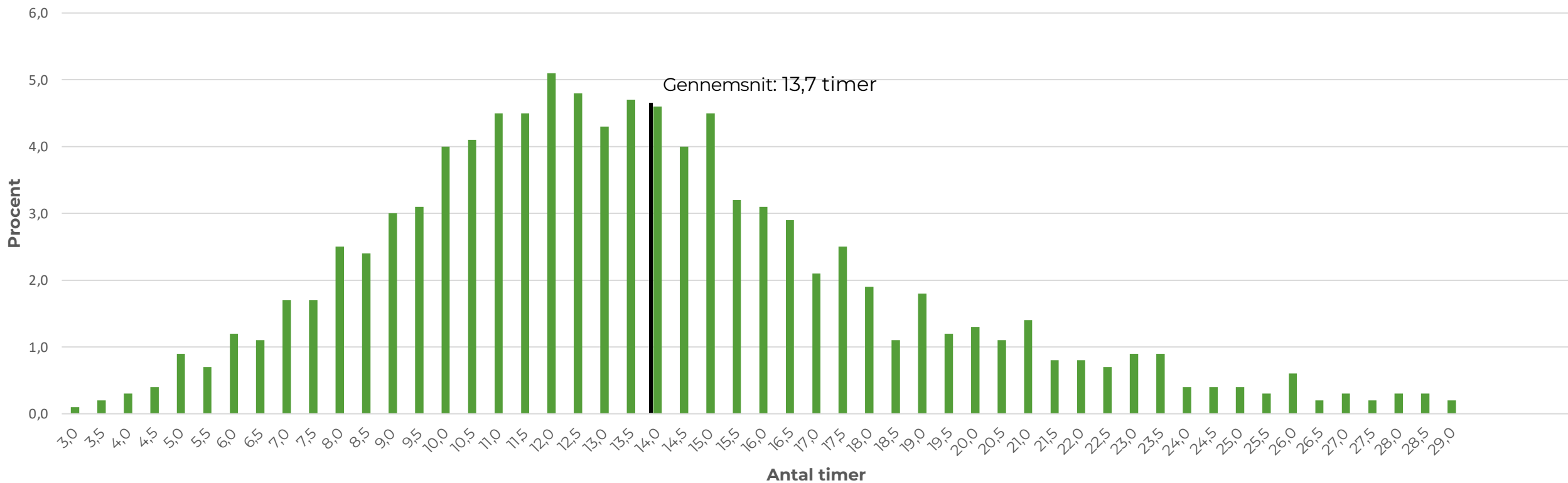

Hvor aktive er eleverne?

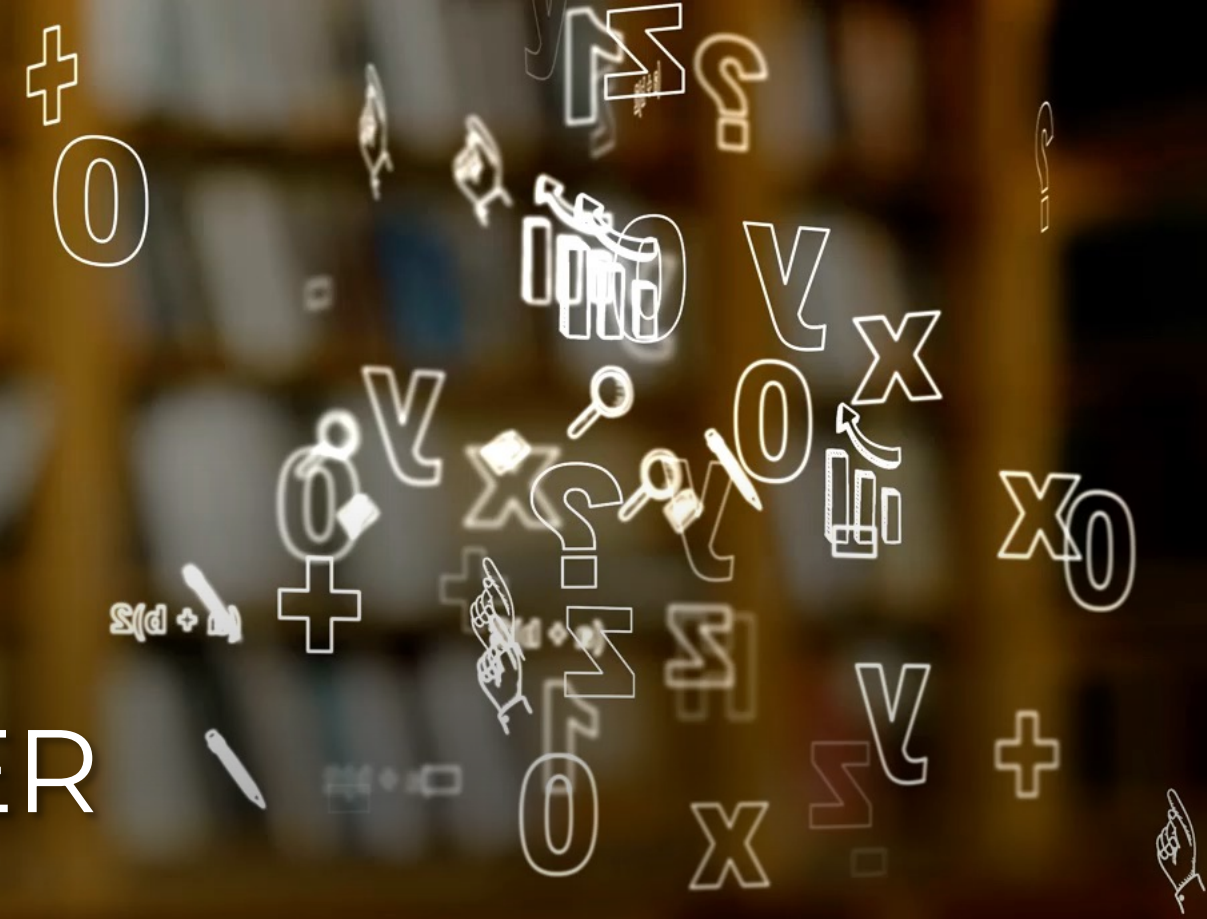
(n=5185)

Samlet antal timers idræt om ugen

(Linjefag, valgfag, fællesgymnastik, opdelt pige/drenge gymnastik, obligatorisk motion, idræt i fritiden og andet)

FORTÆLLINGER

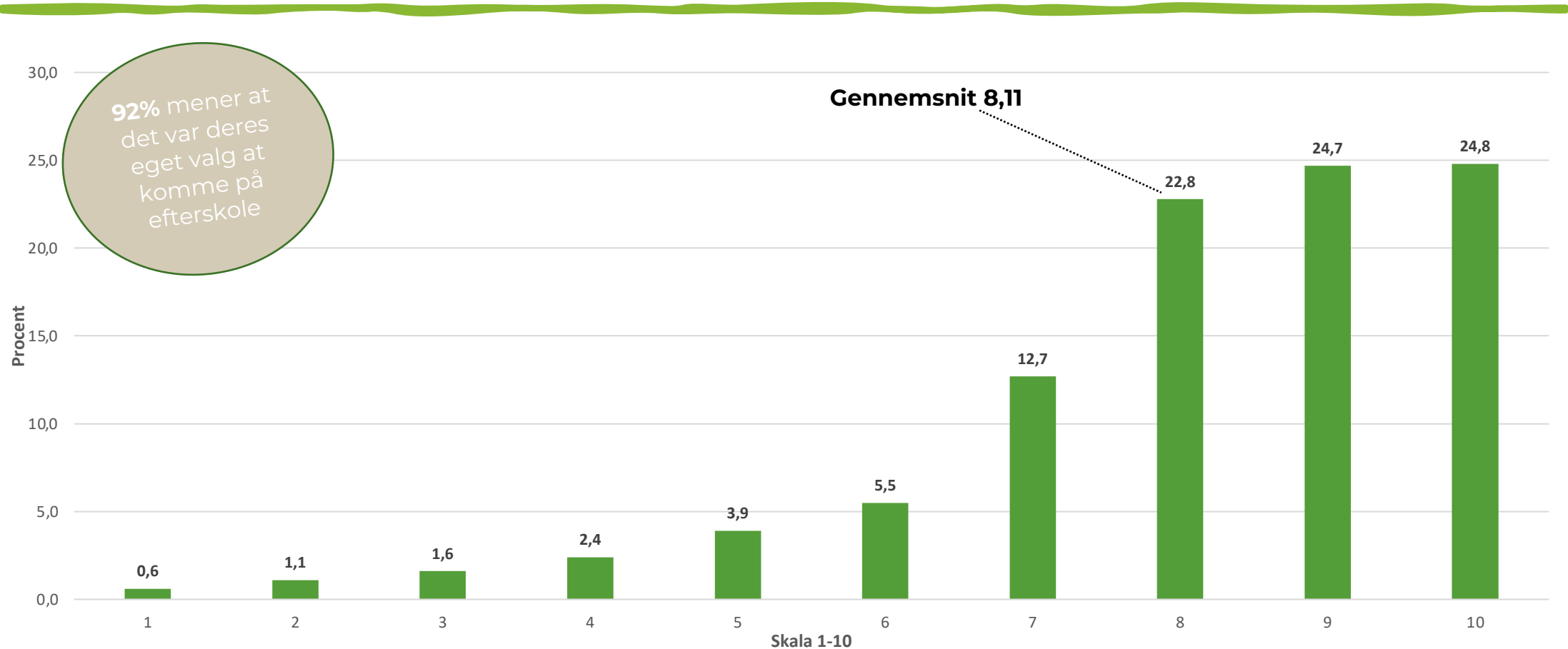

FORTÆLLING #1

*”Det bedste år i
deres liv”*

På en skala fra 1-10 hvor glad har du været for at gå på efterskole i skoleåret 21/22? (n=4589)

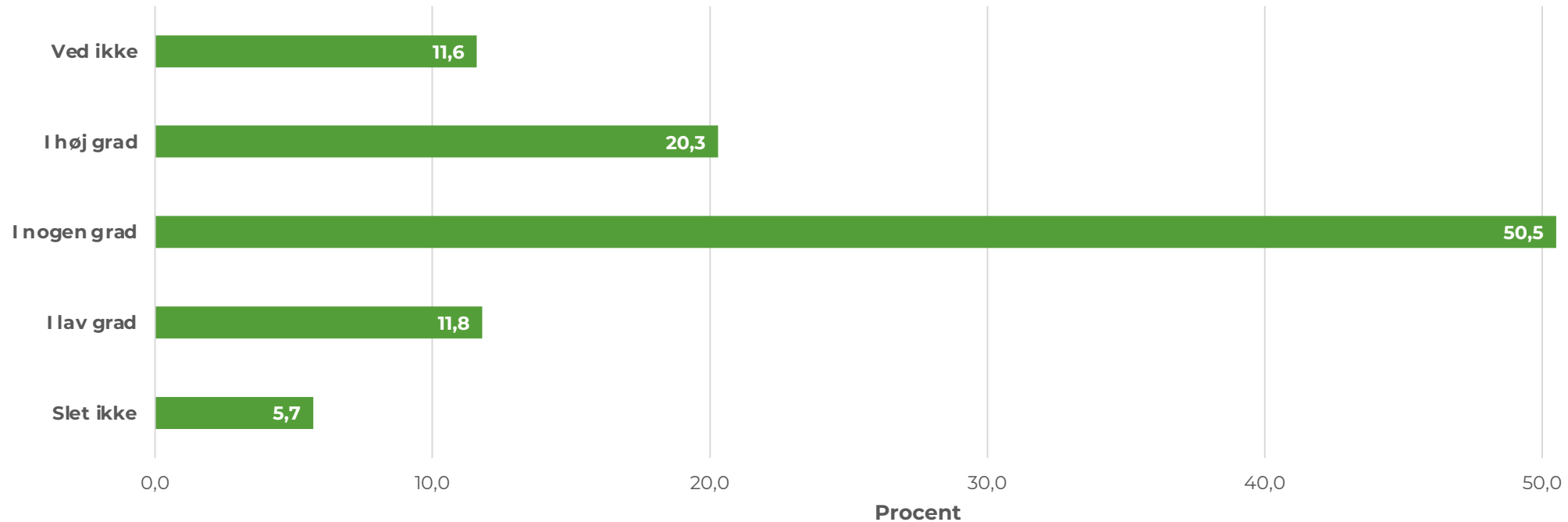

Værdistyret hverdag

(n=4609)

I hvor høj grad oplever du, at din hverdag på efterskolen er bygget op omkring bestemte værdier fra skolens side?

Værdier kunne eksempelvis være: "Forpligtende fællesskaber", "Plads til alle", "Tage ansvar for sig selv".

Artikel: "Efterskolens paradoksale dannelsesrum"

*"Dannelsesprocesser må være frie
og selvvirksomme processer for, at
der er tale om dannelse"*
(Oettingen et al., 2011).

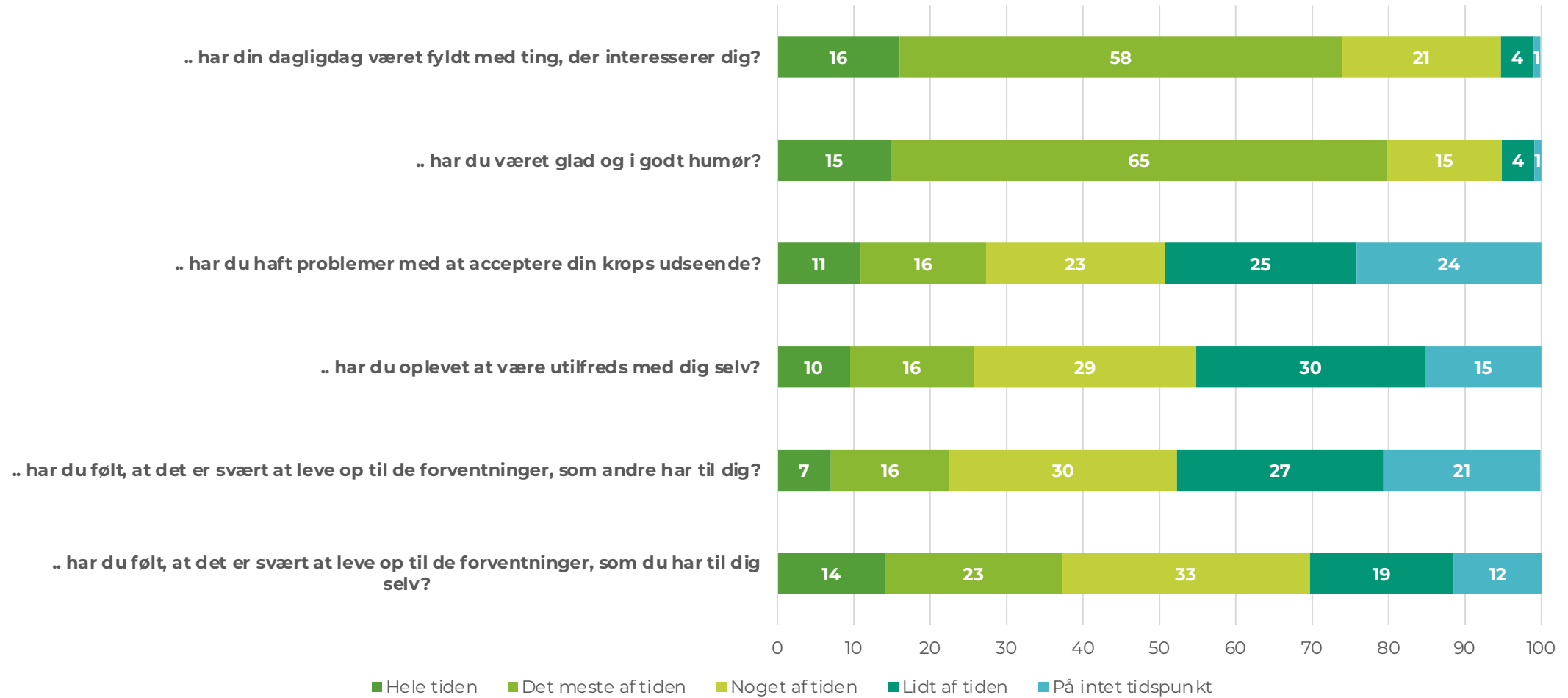
Udkommer slut 2022:

<http://fiibl.dk/dannelse-med-krop-og-sjael/>

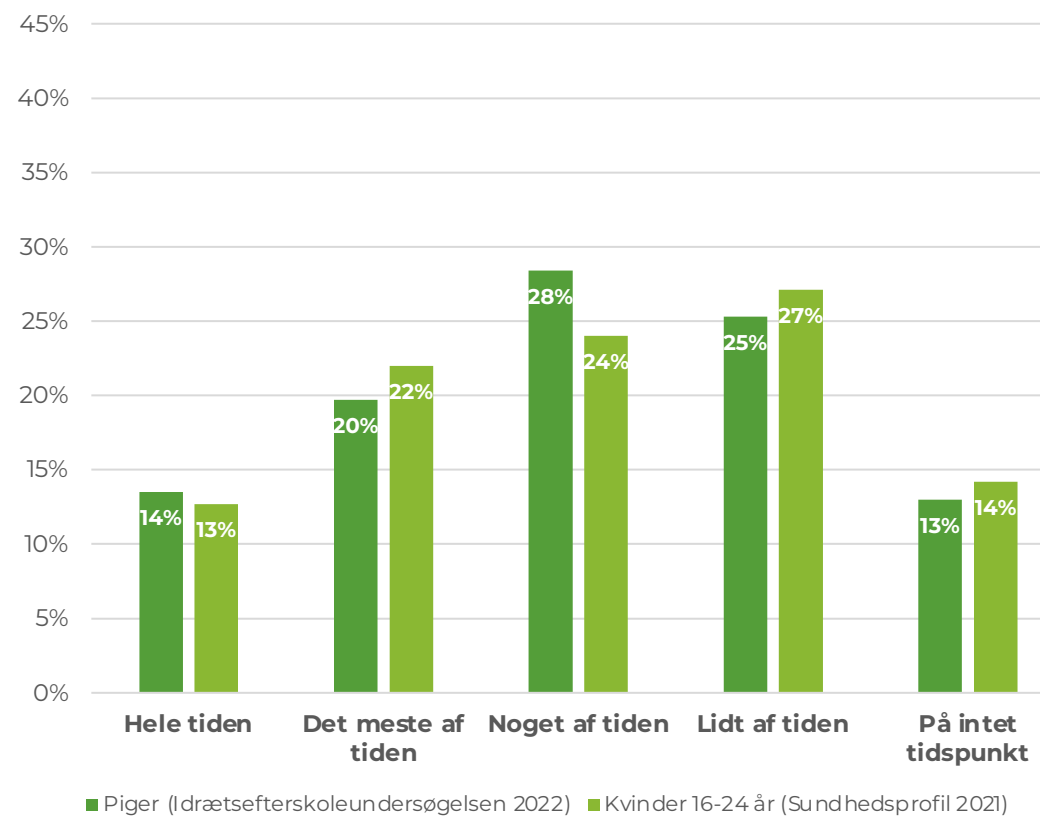
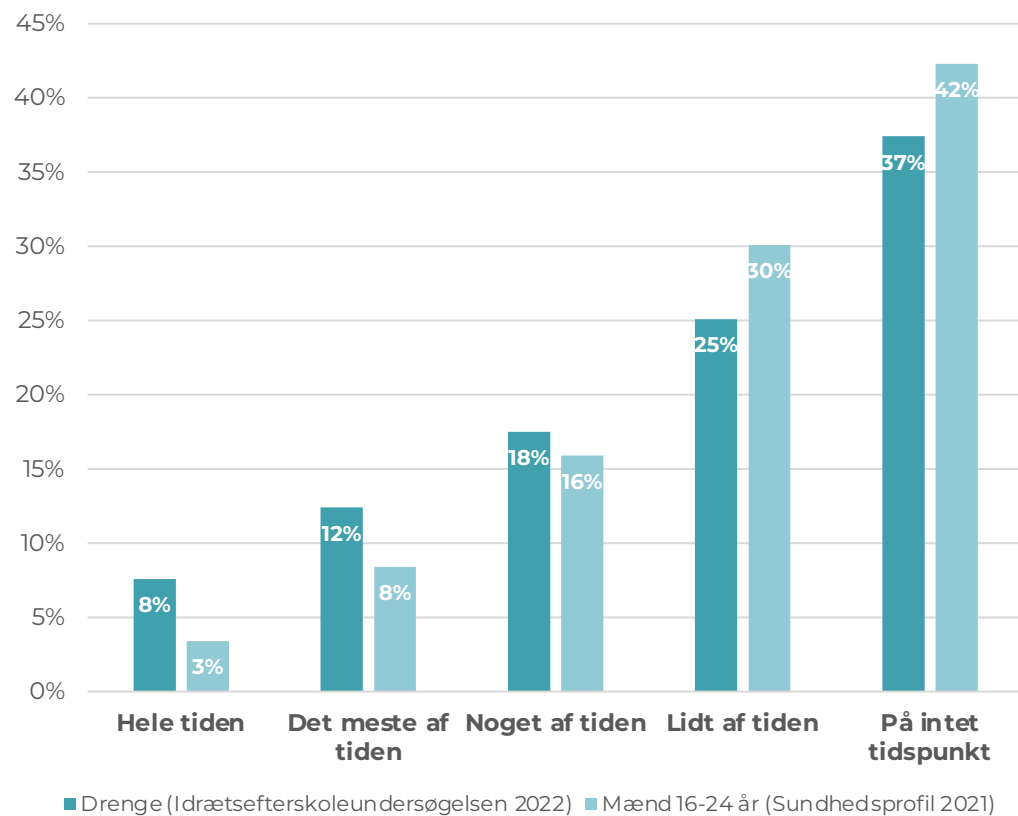
Trivsel: Hvor stor en del af tiden inden for de seneste 4 uger.. (n=4538)

Hvor stor en del af tiden inden for de seneste 4 uger..

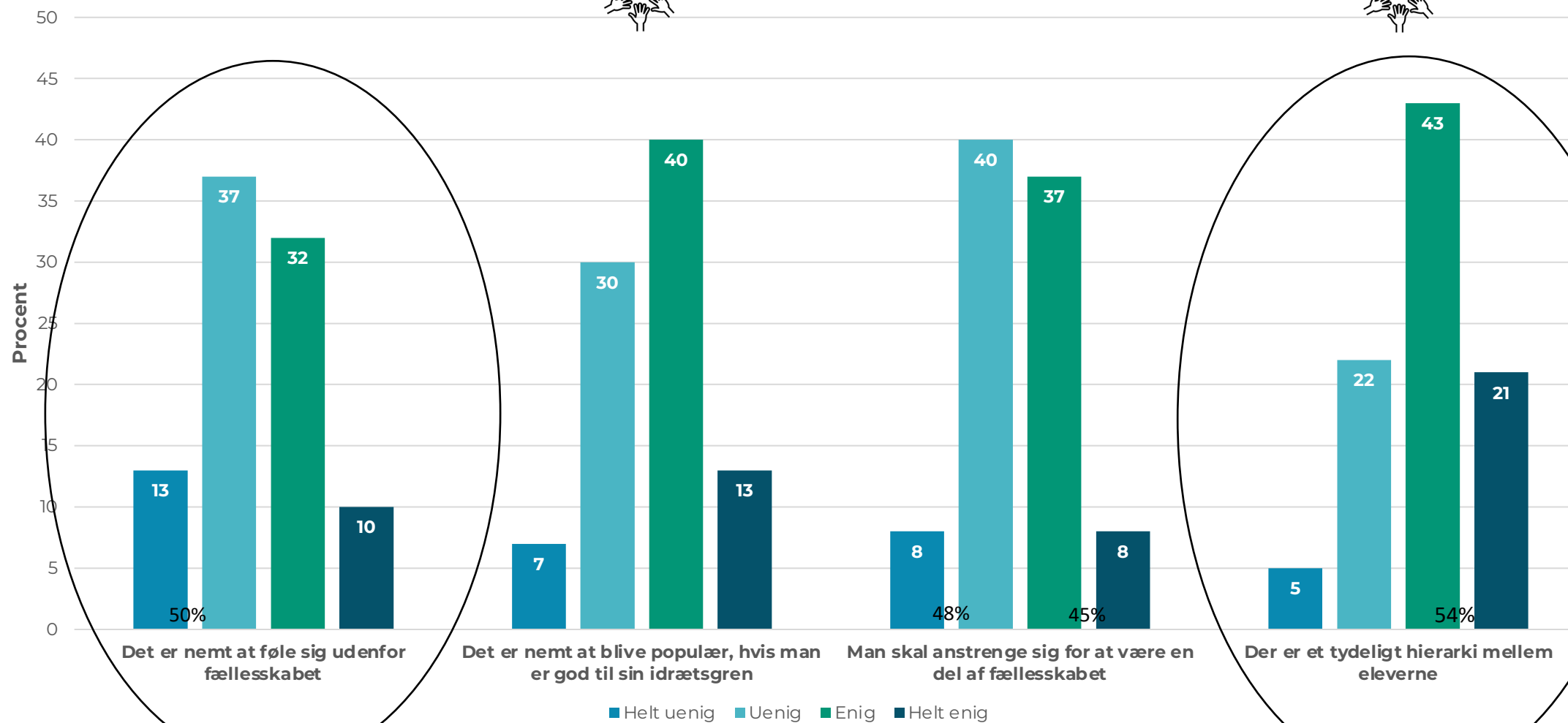
Hvor stor en del af tiden inden for de seneste 4 uger har du haft problemer med at acceptere din krops udseende?

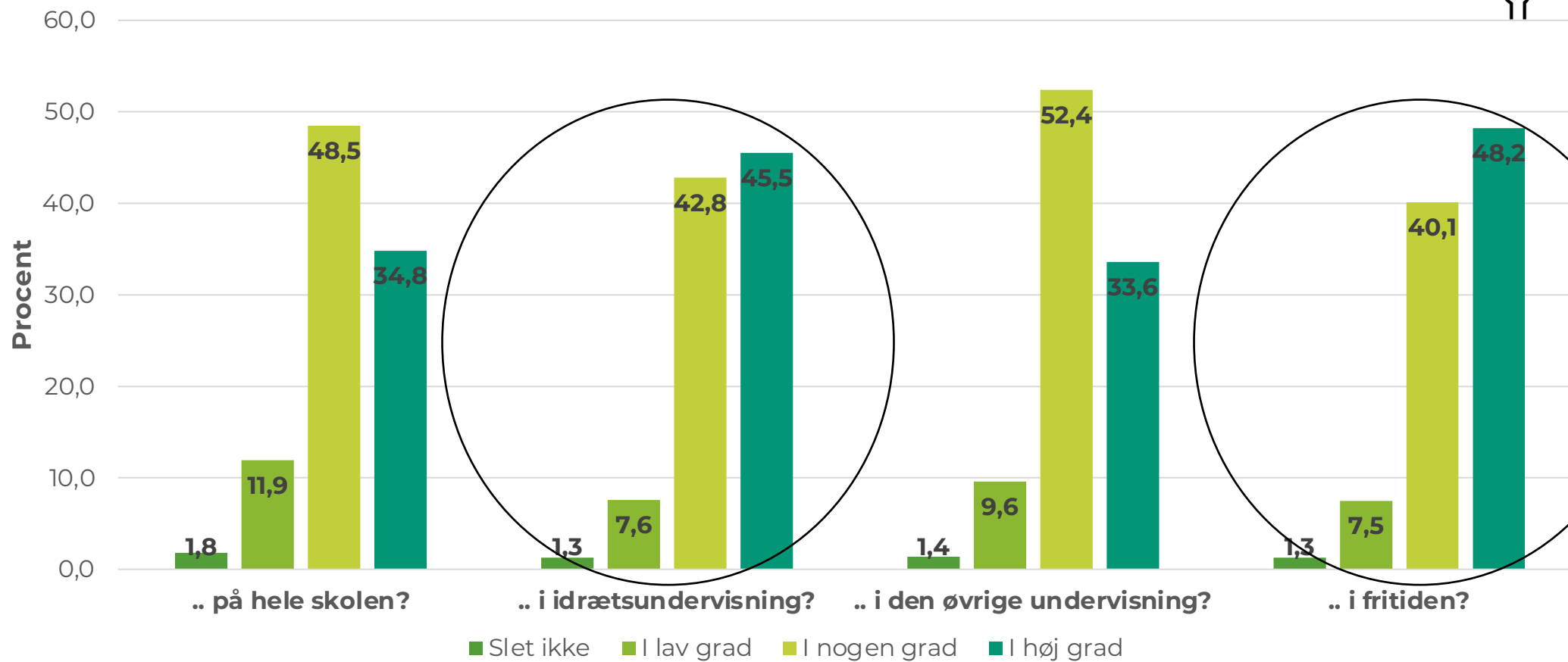
FORTÆLLING #2
Efterskolen er "en stor familie"

Hvor enig er du i følgende udsagn om din efterskole? (n = 4751)

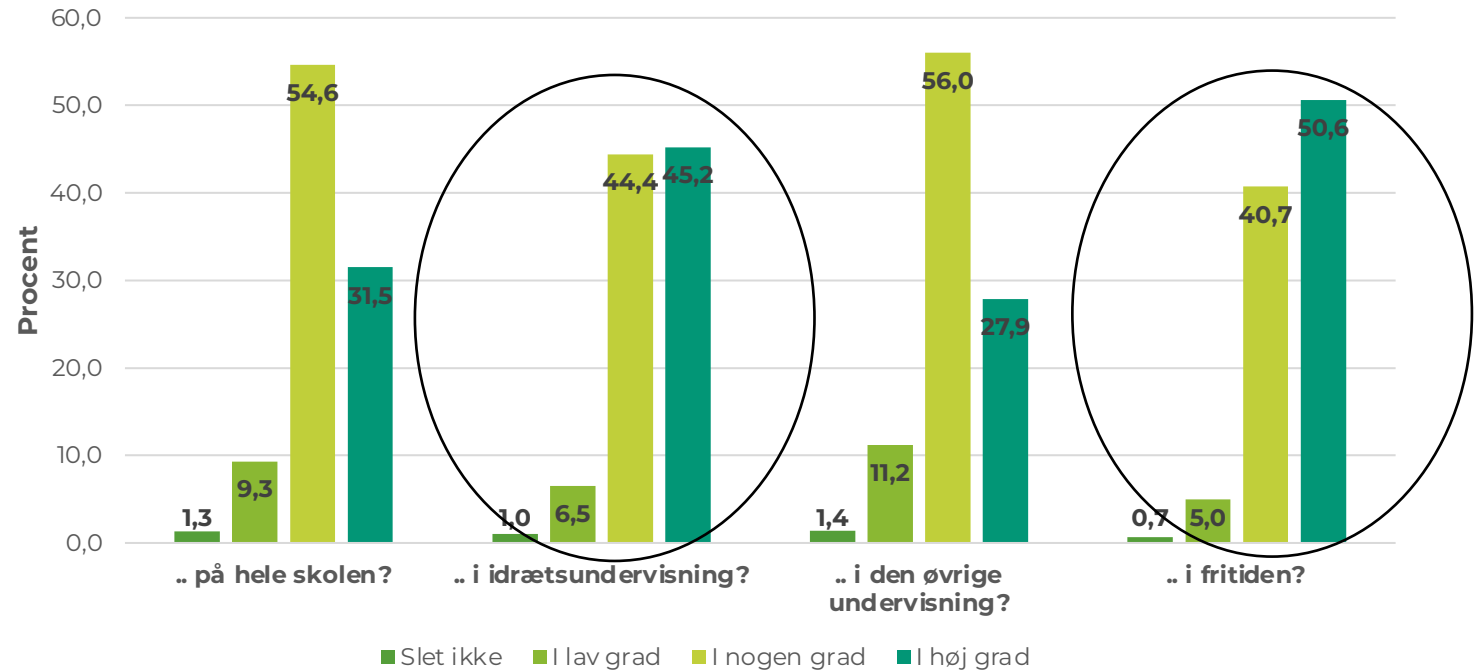
10% der **ikke** føler sig som en del af fællesskabet

I hvor høj grad føler du, at du er en del af fællesskabet... (n=4602)

**Stærk
sammenhæng
mellem
engagement
og at føle sig
en del af
fællesskab**

I hvor høj grad føler du, at du engagerer dig i fællesskabet? (n=4596)

"Jeg har fået lidt ro på. Jeg synes, at jeg var lidt stresset, inden vi blev sendt hjem. Dog troede jeg jo kun, vi skulle være hjemme i 2 uger, og nu synes jeg, vi har været hjemme for lang tid"

("Jeg savner ALT" – efterskoleelevers oplevelser af COVID-19 hjemsendelsen", 2020)

A group of young women in white and green leotards are celebrating with their arms raised in a gymnasium. They are surrounded by other people, including a man in a white t-shirt with 'vejstrup' on it. In the background, there are banners for 'GymDanmark' and 'VVS, blik, ventil'. The scene is set in a large indoor sports arena with yellow seats.

FORTÆLLING #3

"Linjefaget med idræt handler udelukkende om at dygtiggøre sig"

**Linjens
kendetegn:**
Mestrings- eller
konkurrencekli
ma? (n=4702)

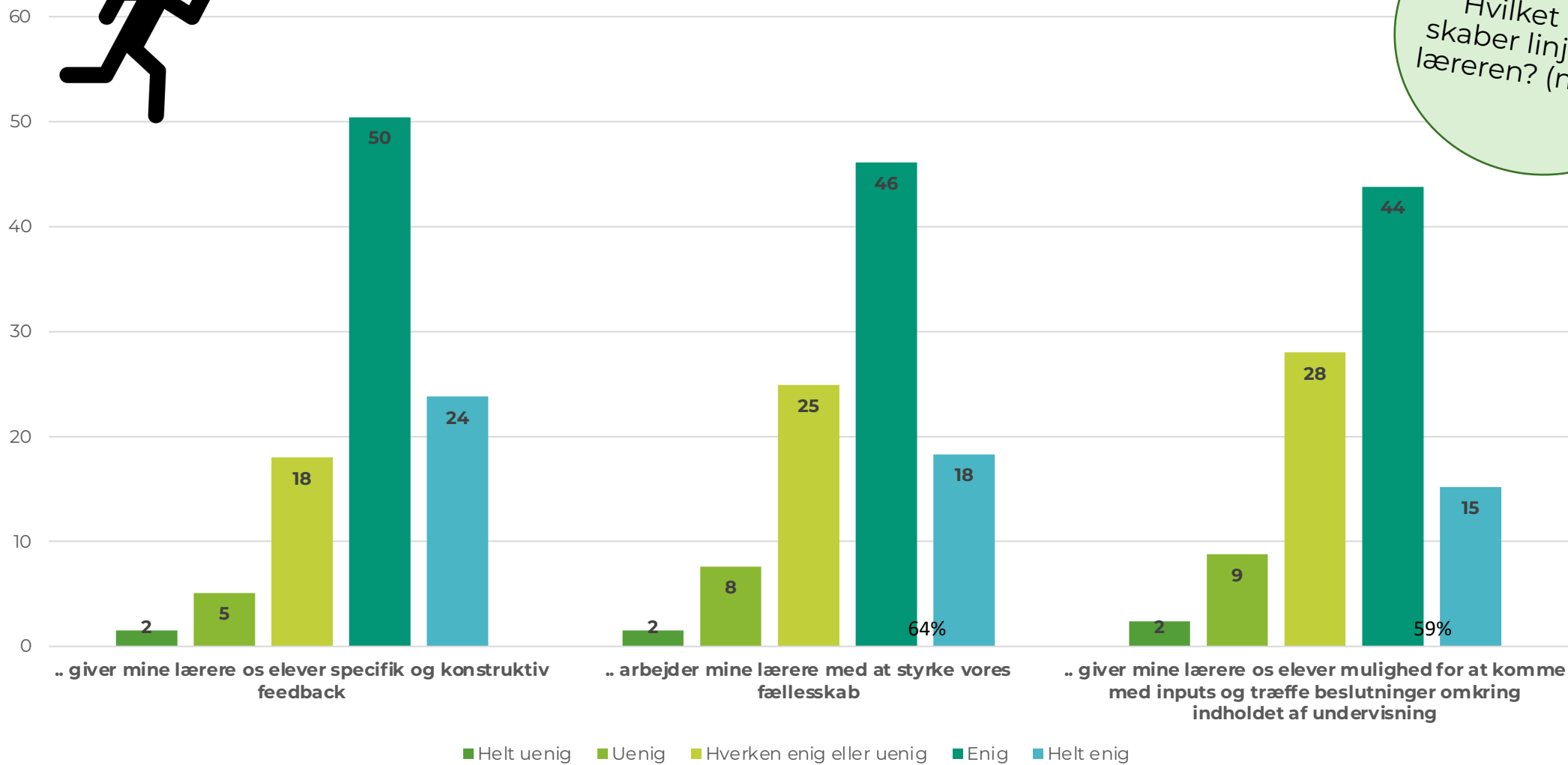
ENIG + HELT ENIG

- 86%** .. er der fokus på at udvikle sig i sin idrætsgren, uanset hvilket niveau man har
- 83%** .. er der fokus på at lære af sine fejl
- 75%** .. er der fokus på at opnå de bedst mulige sportslige resultater
-
- 26%** .. giver lærerne mest opmærksomhed til de dygtigste elever
- 12%** .. er der fokus på, at vi ikke må fejle

I linjefagsundervisningen..

**Linjens
kendetegn:**
Hvilket rum
skaber linjefags-
læreren? (n=4751)

FORTÆLLING #4
*“FÆLLESGYMNASTIK
=
FÆLLESSKAB”*

Holdning til fællesgymnastik (n=3661)

ENIG + HELT ENIG

73% *Mine lærere i fællesgymnastik har fokus på at styrke vores fællesskab*

71% *Jeg oplever, at der er et relevant formål med fællesgymnastik*

69% *Fællesgymnastik skaber en stærk følelse af fællesskab*

64% *Jeg oplever, at jeg yder et vigtigt bidrag til gymnastikopvisningen*

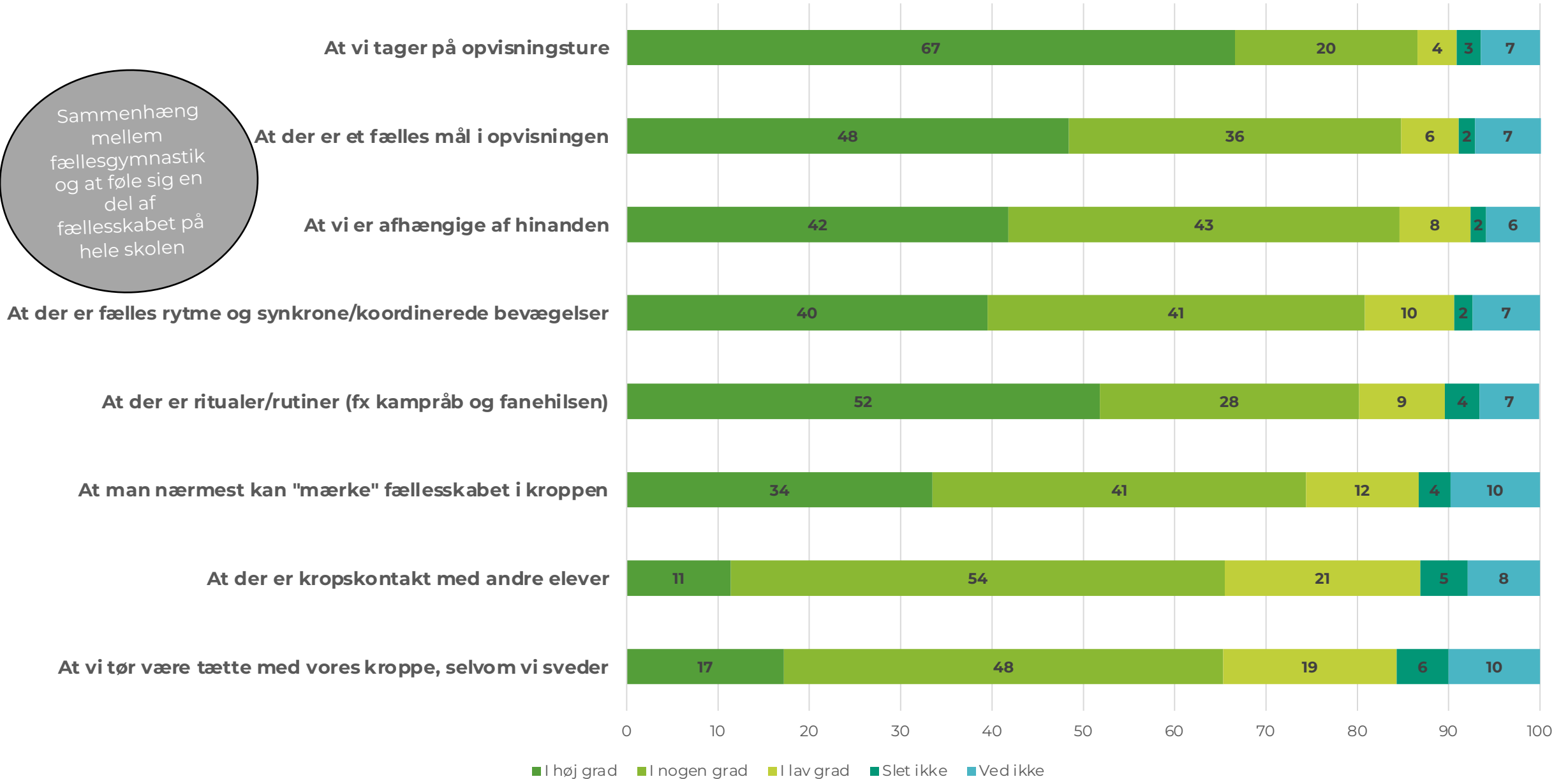
54% *Jeg glæder mig til at have undervisning i fællesgymnastik*

45% *Jeg deltager KUN i fællesgymnastik, fordi det er obligatorisk*

13% *Jeg føler mig ofte udstillet/malplaceret*

I hvilken grad har nedenstående dele betydning for, om du oplever et fællesskab i fællesgymnastikken? (n=3618)

Sammenhæng mellem fællesgymnastik og at føle sig en del af fællesskabet på hele skolen

Fortælling #5

*”Et år på efterskole
= 7 års udvikling”*

Efterskolen udfordrer eleverne

"Det, man bliver styrket af som menneske, og man lærer allermest af er, hvis der også er nogle knaster og udfordringer (...), altså vi faciliterer det, men de skal selv løse det. Men vi hjælper med processen, og det gør, at de virkelig er styrket bagefter som mennesker" (interview, lærer)

I hvilken grad oplever du, at efterskolen..
(n=4615)

ENIG + HELT ENIG

85%

.. udfordrer dig personligt

84%

.. udfordrer dig idrætsligt

70%

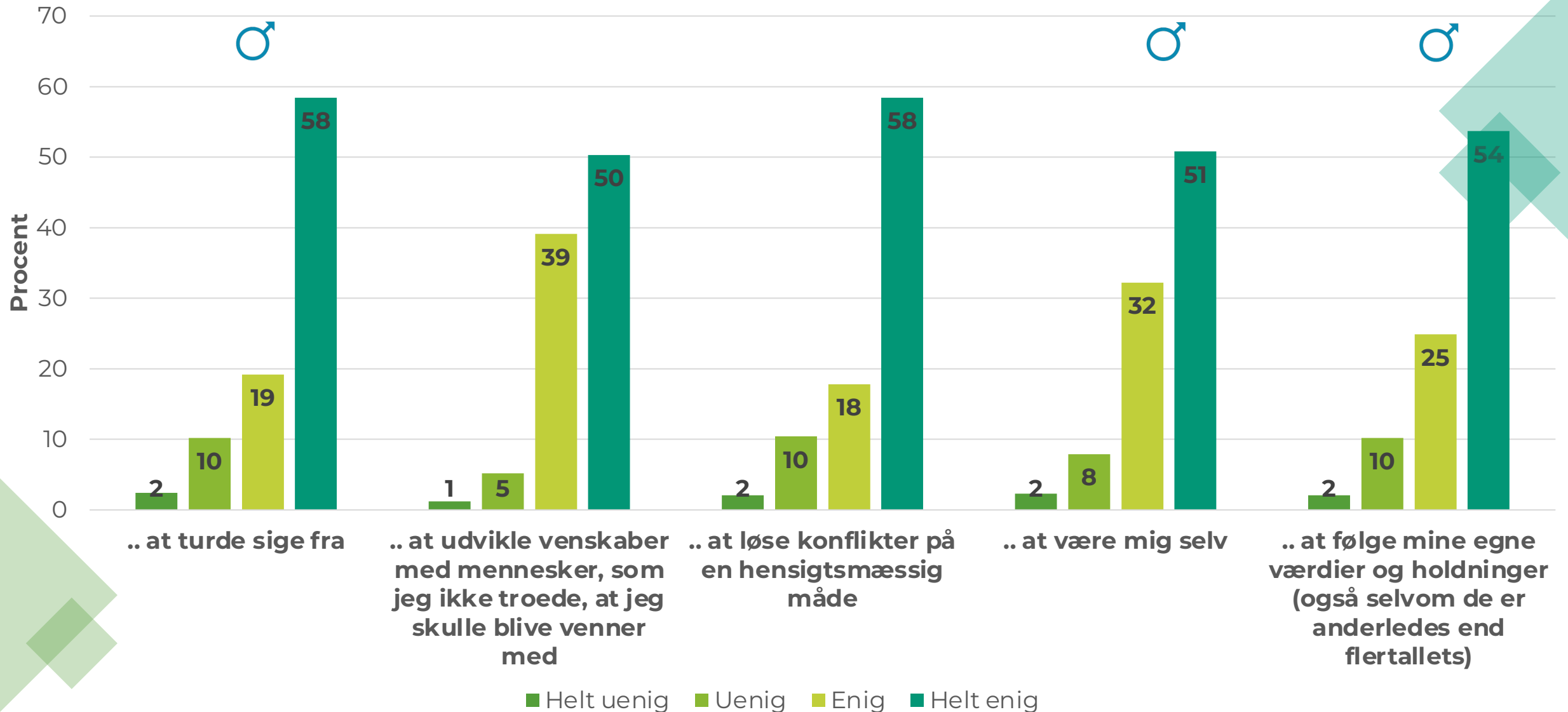
.. udfordrer dig fagligt

41%

.. udfordrer dig kreativt/kunstnerisk

Efterskolen har udviklet mig i forhold til... (n=4811)

Dannelse

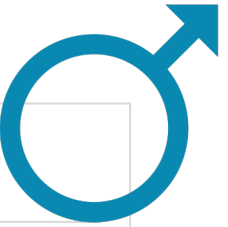
Hvor enig er du i, at efterskolen har udviklet dig i forhold til..

ENIG + HELT ENIG

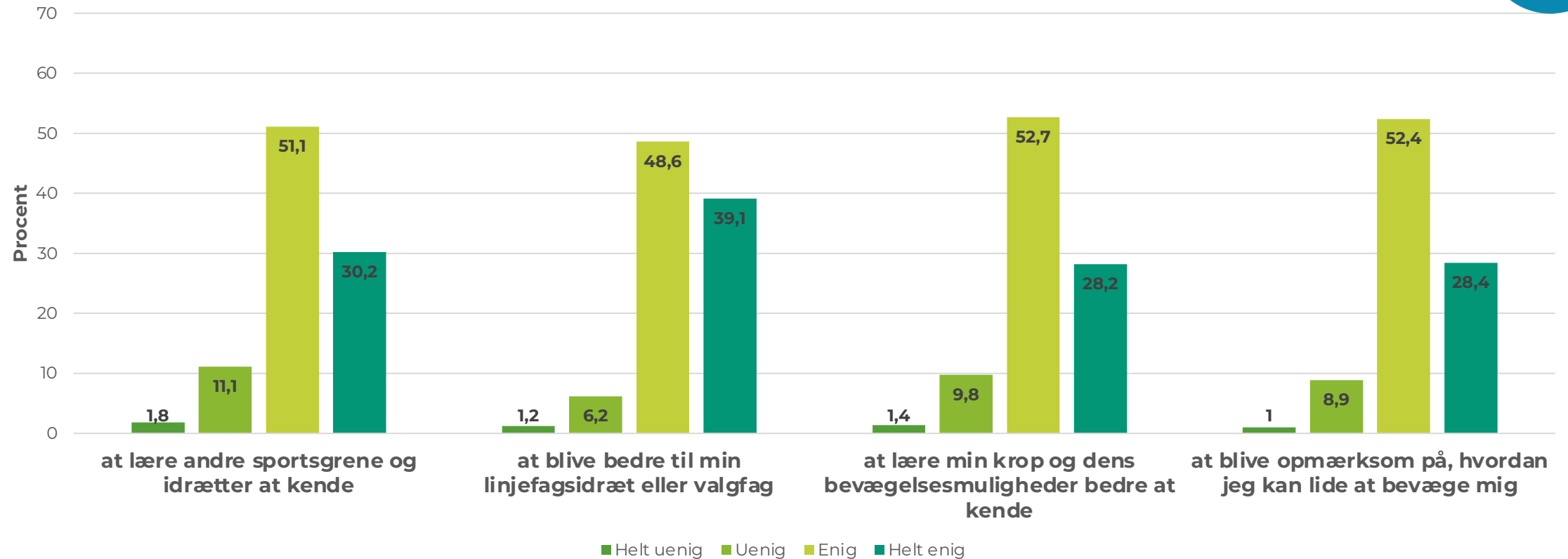
- 88%** .. at føle et medansvar for de fællesskaber, jeg er en del af
- 86%** .. at bruge både min fornuft og mine følelser
- 84%** .. at indleve mig i andres situationer og have medfølelse med dem
- 72%** .. at have et godt selvværd med både selvfølelse og selvtillid
- 56%** .. at få en bredere viden om samfundet, kulturen og naturen

Kropslig/idrætslig udvikling

Efterskolen har udviklet mig i forhold til... (n=4760)

Livskompetencer

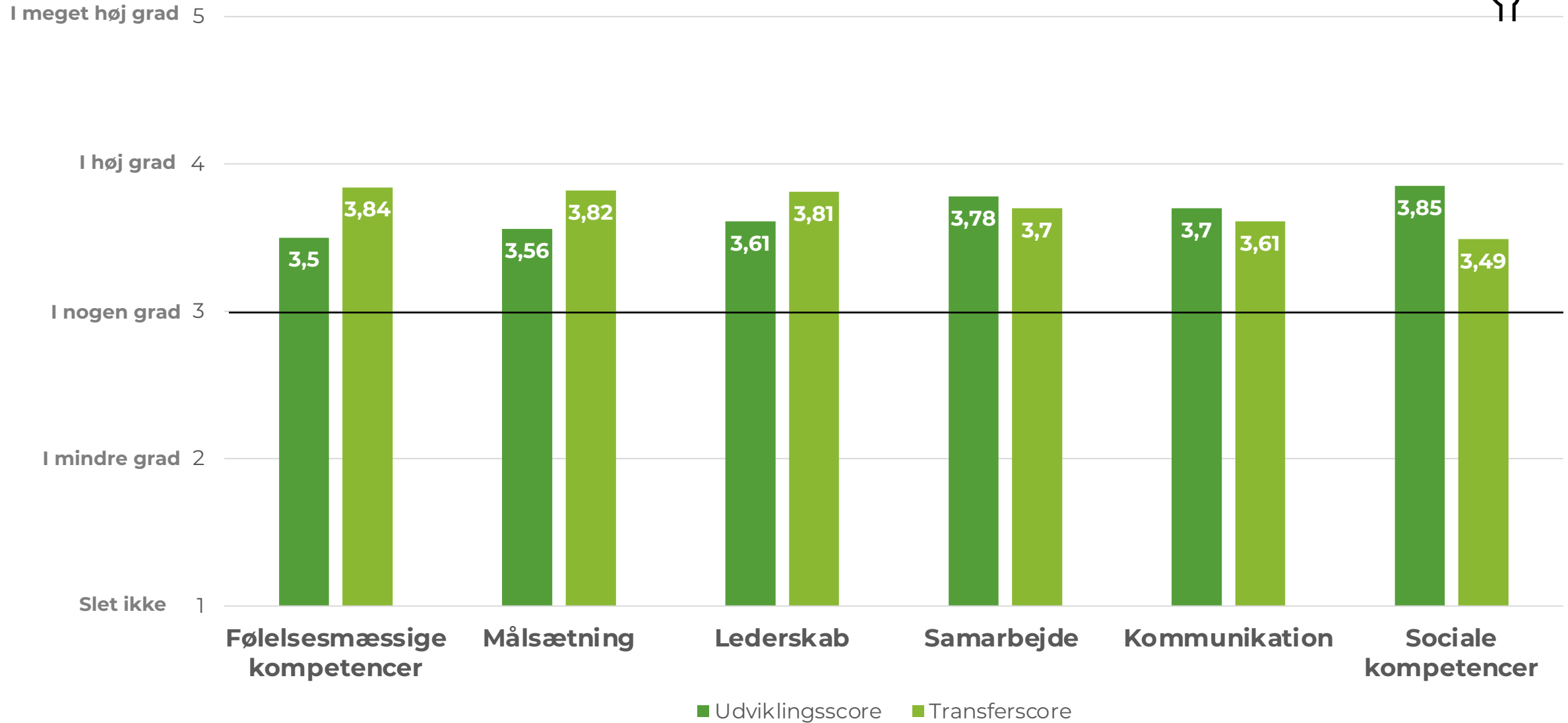
- Livskompetencer er kompetencer, der kan hjælpe individer til at klare sig godt i forskellige hverdagssituationer
- Kompetencerne skal kunne overføres (transfer) mellem livsdomæner,

"Idræt på efterskolen har gjort mig bedre til at..."

Samarbejde	Målsætning
Sociale kompetencer	Kommunikation
Lederskab	Følelsesmæssige kompetencer

Score:
slet ikke – i meget høj grad
(1-5)

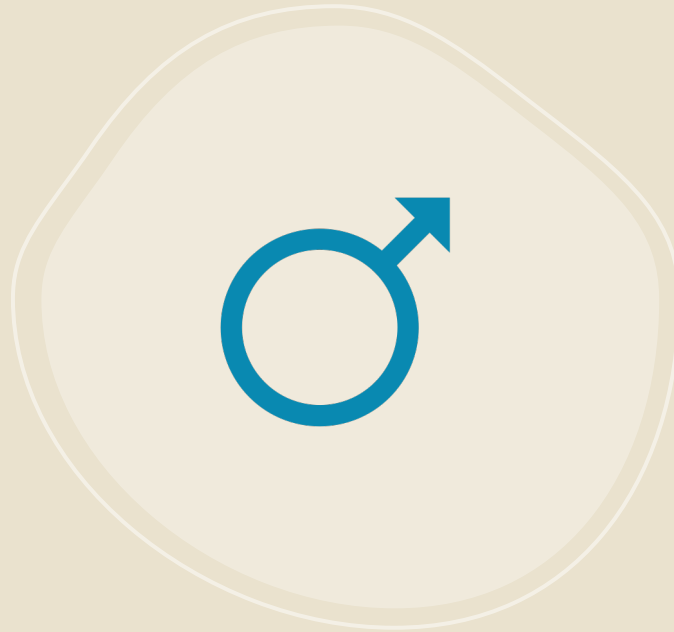
Livskompetencer

Stærk positiv signifikant sammenhæng mellem relationen til deres linjefagslærer (IBQ) og:

Elevernes udvikling af alle seks livskompetencer

Drengens livskompetenceudvikling af

**Samarbejde
Målsætning
Følelsesmæssig kompetence
Lederskab**

er signifikant større end pigernes

Jo flere antal ugentlige idrætstimer jo mere livskompetenceudviklingen ift.:

**Samarbejde
Målsætning
Sociale kompetencer**

~~Skolestørrelse
Alder
Antal elever på linjefag~~

Betydning for livskompetenceudvikling

FORTÆLLING #6

”En efterskolelærer er mere end bare en lærer”

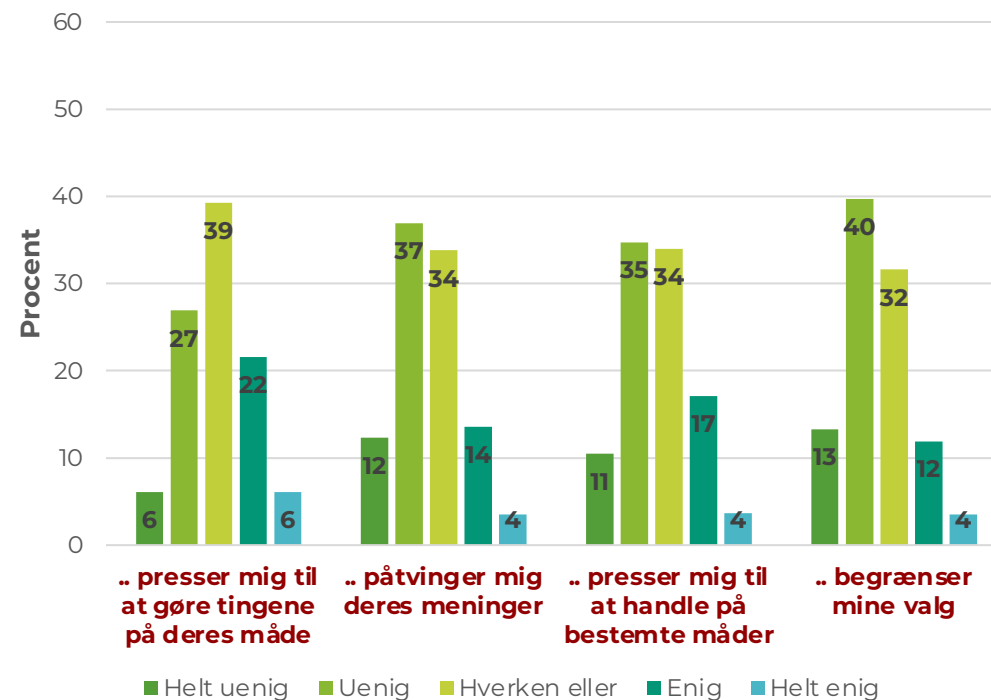
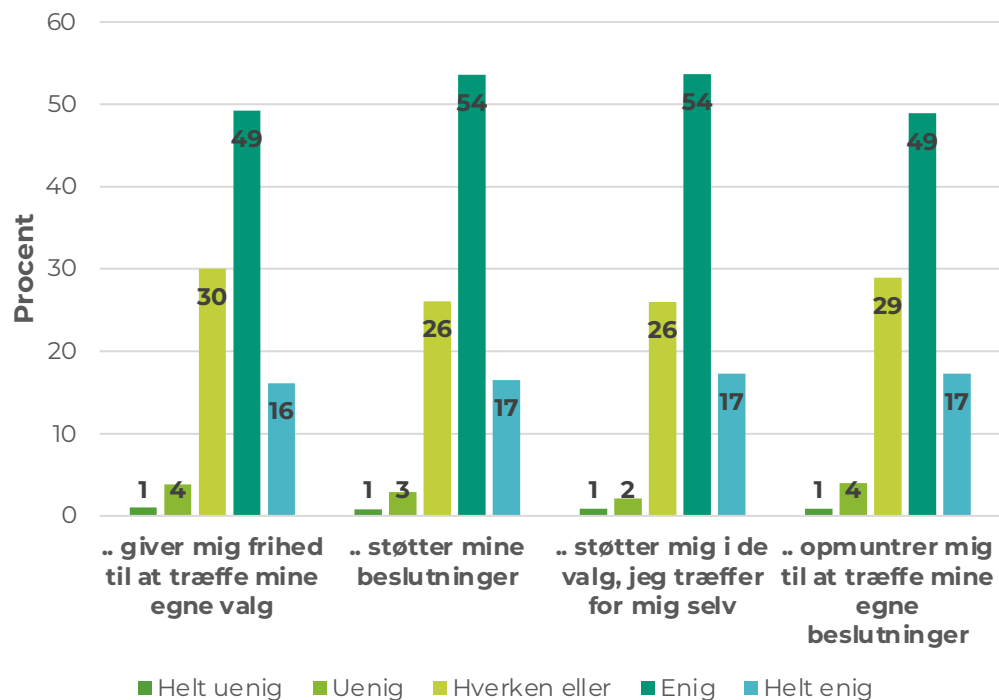
Interpersonal Behaviors Questionnaire

”Hvor enig er du i følgende udsagn om dine linjefagslærere/valgfagslærere på efterskolen?”

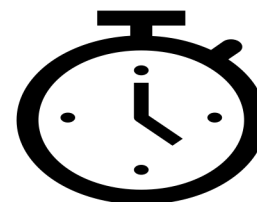
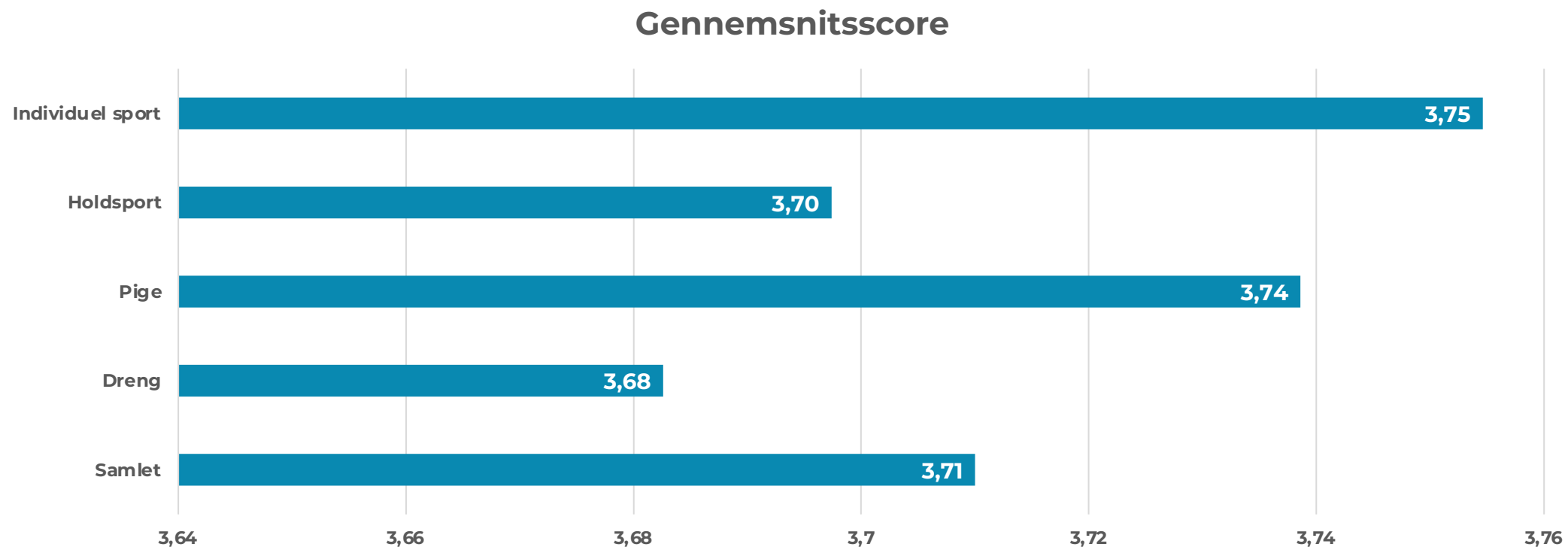
- Giver mig frihed til at træffe mine egne valg
- Støtter mine beslutninger
- Støtter mig i de valg, jeg træffer for mig selv
- Opmuntre mig til at træffe mine egne beslutninger
- Presser mig til at gøre tingene på deres måde
- Påtvinger mig deres meninger
- Presser mig til at handle på bestemte måder
- Begrænser mine valg
- Opmuntre mig til at forbedre mine evner
- Giver mig værdifuld feedback
- Anerkender, at jeg er i stand til at nå mine mål
- Fortæller mig, at jeg kan opnå noget
- Påpeger, at jeg sandsynligvis vil fejle
- Giver mig indtryk af, at jeg er dårlig
- Tvivler på mit potentiale for at forbedre mig
- Tvivler på, at jeg er i stand til at overkomme udfordringer
- Er interesseret i, hvad jeg gør
- Tager sig tid til at lære mig at kende
- Oprigtigt nyder at bruge tid sammen med mig
- Sætter sig ind i min situation
- Trøster mig ikke, når jeg føler mig nedtrykt
- Er fraværende, når vi har tid sammen
- Forstår mig ikke
- Er ligeglad med mig

IBQ-
score:
1-5

Mine linjefags/valgfagslærere.. (n=4927)

Interpersonal Behavior Questionnaire

Flere timer linjefag og samlet timers idræt = højere score

I hvilken grad har nedenstående betydning for din relation til de lærere, som du har mest kontakt med? (n=4949)

I HØJ GRAD + I NOGEN GRAD

- 87%** At jeg føler mig set og hørt af mine lærere
- 83%** At jeg kan spørge/snakke med min lærer om personlige ting
- 78%** At jeg har mine lærere i andre sammenhænge på efterskolen (huslærer, faglærer, i den frie tid)
- 75%** At jeg altid kan komme i kontakt med mine lærere – også når de har fri
- 74%** At vi deler en fælles interesse
- 34%** At vi kommunikerer på sociale medier (fx Snapchat, Facebook, Instagram osv.)

Kvalitative fund fra Ph.d.-studie

- ❖ Hjælpe, guide og vejlede eleverne
- ❖ Ærlighed, nærvær og åbenhed
- ❖ Rollemodeller
- ❖ Den tætte relation og det dybdegående kendskab til eleverne er afgørende i det pædagogiske arbejde

”Vi skal ikke undervurdere vores betydning i det her nærvær. Det her med at se dem på mange forskellige måder og lære dem så godt at kende, at vi på mange måder kan flytte dem i deres opfattelse af verden og i den grad også sig selv”
(interview, lærer)

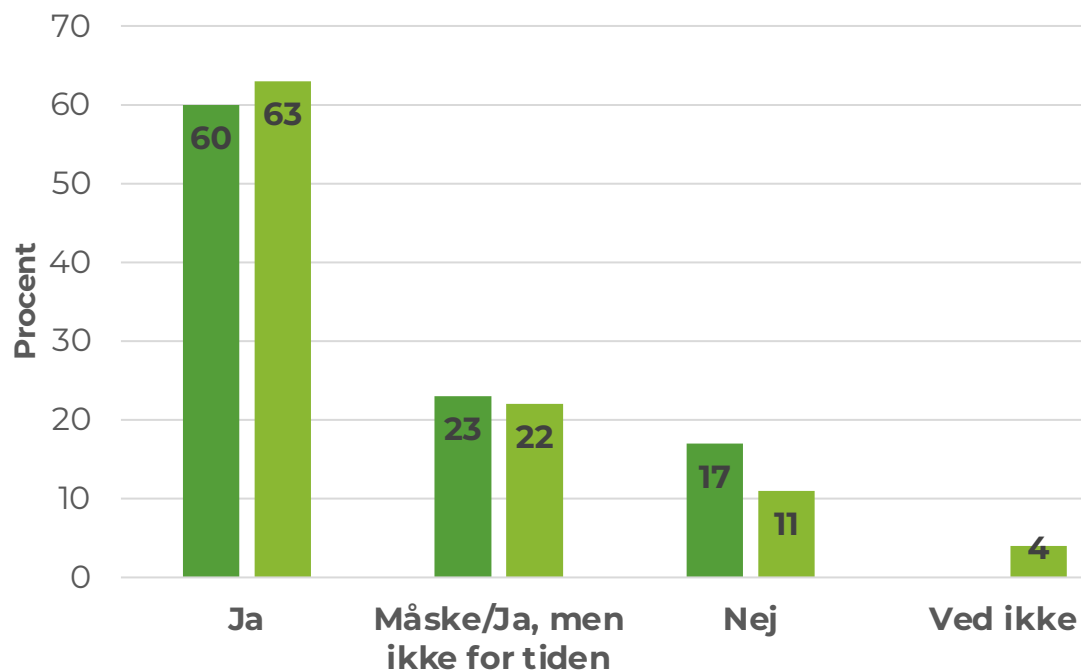
”Jeg kan komme afsted med hvad som helst, hvis jeg er kommet ind under huden på dem. Så kan jeg både stille nogle lidt uoverskuelige krav i en tryk ramme, hvor de ved jeg griber dem.” (interview, lærer)

FORTÆLLING #7
”Efterskoler dræner foreningslivet”

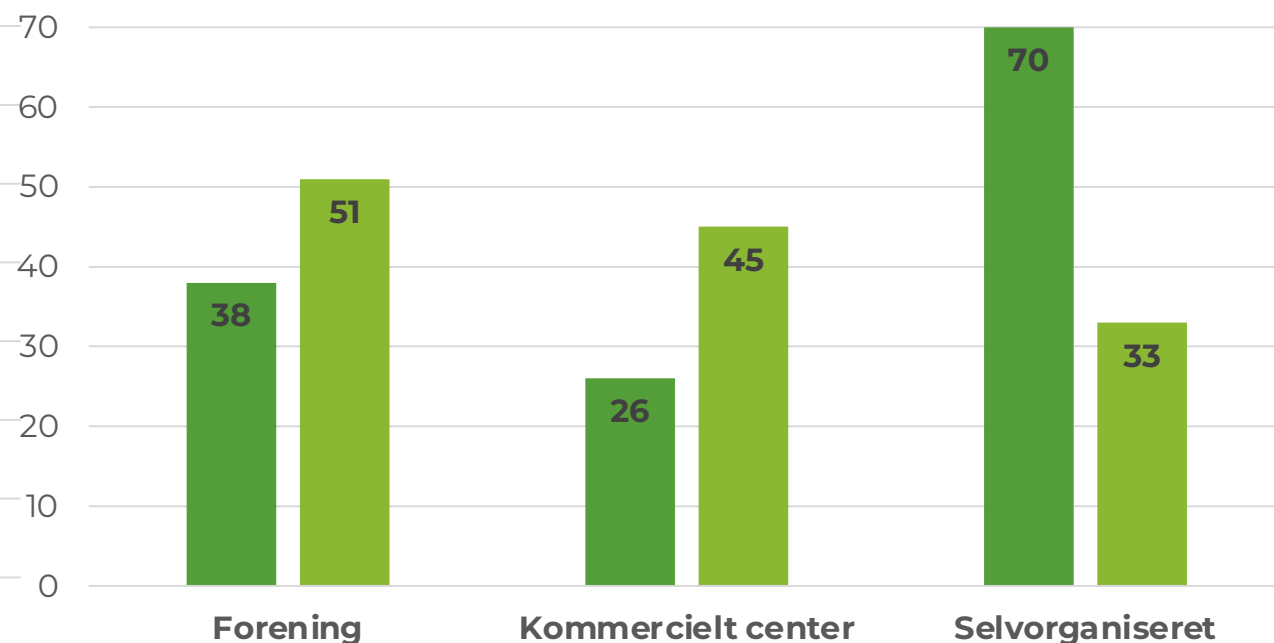
Idrætsaktiv efter efterskolen

Har du planer om at være idrætsaktiv i din fritid, når dit efterskoleophold slutter?/Dyrker du normalt sport/motion

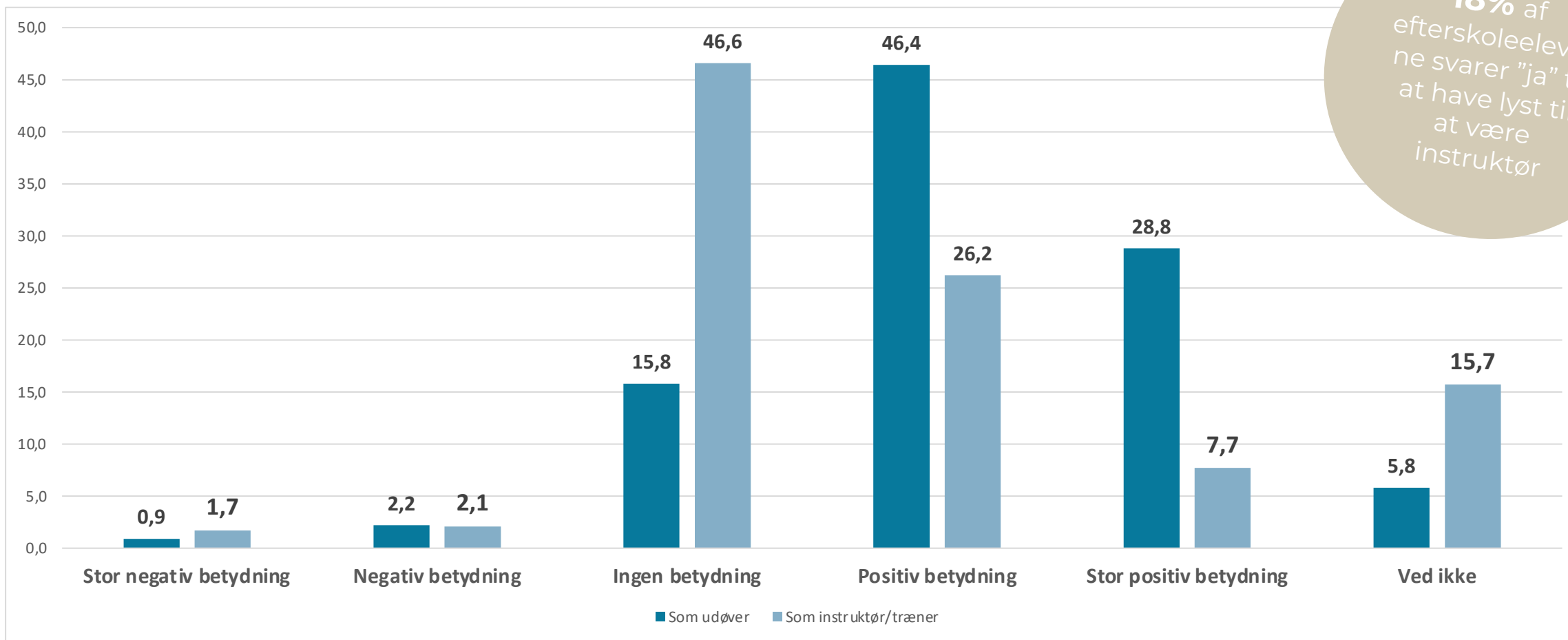
- 16-19 årige (Status på danskernes idrætsdeltagelse 2020)
- Efterskoleelever (Idrætsefterskoleundersøgelsen 2022)

På hvilken måde har du planer om at være idrætsaktiv, når dit efterskoleophold slutter?/Bevægelsesvaner i fritiden

- Unge 15-19 år (Unge, Uddannelse og Bevægelsesvaner, 2022)
- Efterskoleelever (Idrætsefterskoleundersøgelsen 2022)

Hvilken betydning har efterskolen haft for, om du har lyst til at være idrætsaktiv efter efterskolen? (n=4567)

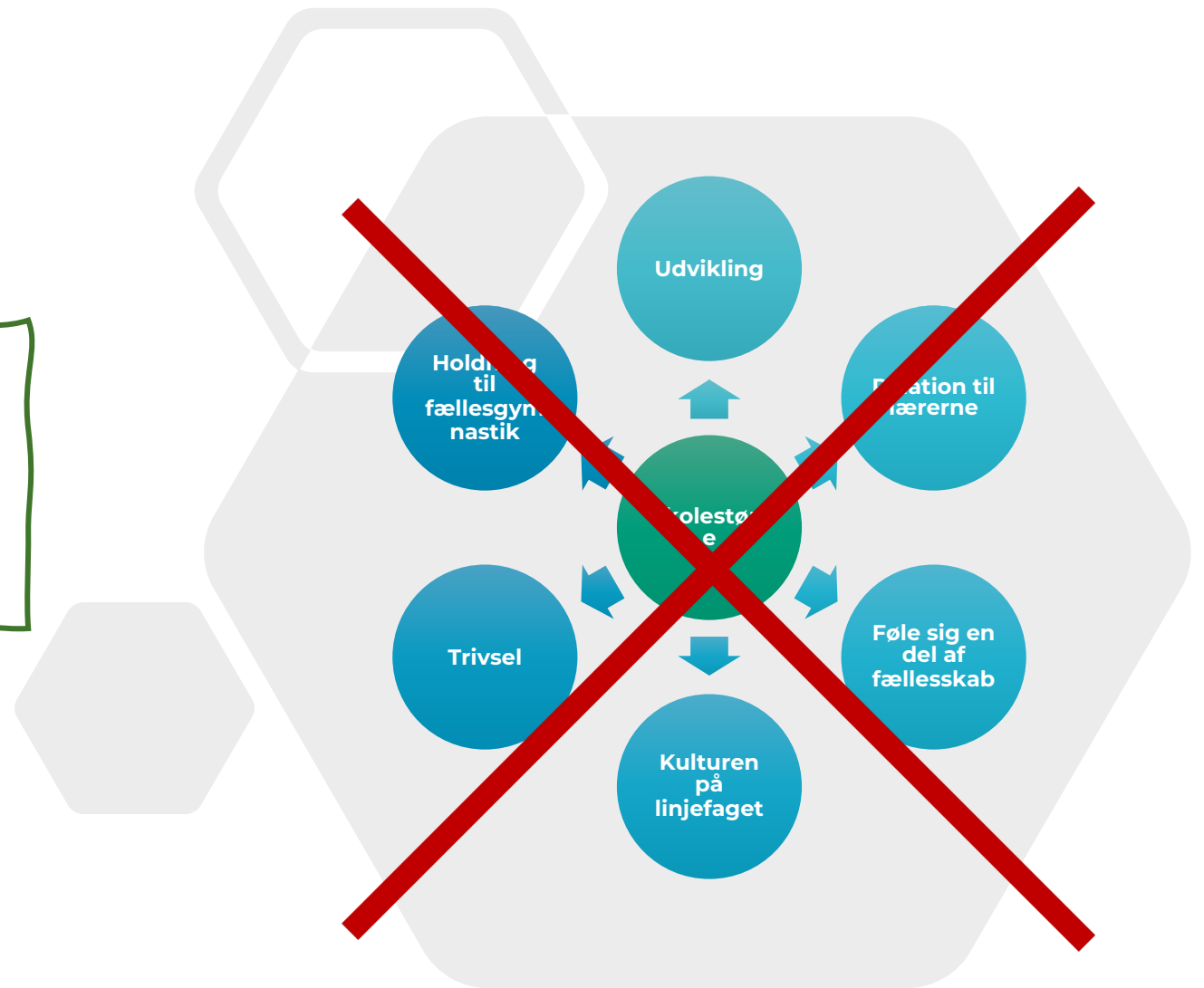
18% af efterskoleeleverne svarer "ja" til at have lyst til at være instruktør

FORTÆLLING #8

*”Der er forskel på
store og små
efterskoler”*

"Der er forskel på store og små efterskoler"

Konklusionen er, at der IKKE findes nogen moderate eller stærke sammenhæng mellem skolestørrelse og de seks temaer (kun mindre og tvetydige)

Hvad tager I med jer?